

**PRIOPĆENJE
SAOPŠTENJE
FIRST RELEASE**

Molimo korisnike da prilikom upotrebe/uporabe podataka obavezno/obvezno navedu izvor
User are kindly requested to mention data source

**BRUTO DOMAĆI PROIZVOD (BDP) I STVARNA INDIVIDUALNA POTROŠNJA (SIP)
U STANDARDU KUPOVNE MOĆI (SKM) ZA 2006 - 2008**

*GROSS DOMESTIC PRODUCT (GDP) AND ACTUAL INDIVIDUAL CONSUMPTION (AIC) IN PURCHASING
POWER STANDARD (PPS) IN 2006 - 2008*

Rezultati Europskog poređenja cijena i BDP-a pokazuju da BDP po stanovniku u BiH, izražen u SKM za 2008 iznosi 31% prosjeka EU 27, dok je potrošnja po stanovniku u SKM u istoj godini iznosila 37% prosjeka EU 27.

U periodu 2006-2008, BDP po stanovniku u BiH, izražen u SKM je porastao sa 27% na 31% prosjeka EU 27.

Opći nivo cijena u BiH u 2008 iznosio je 47% prosjeka EU 27. U periodu 2006-2008 opći nivo cijena u BiH je porastao sa 45% na 47% prosjeka EU 27.

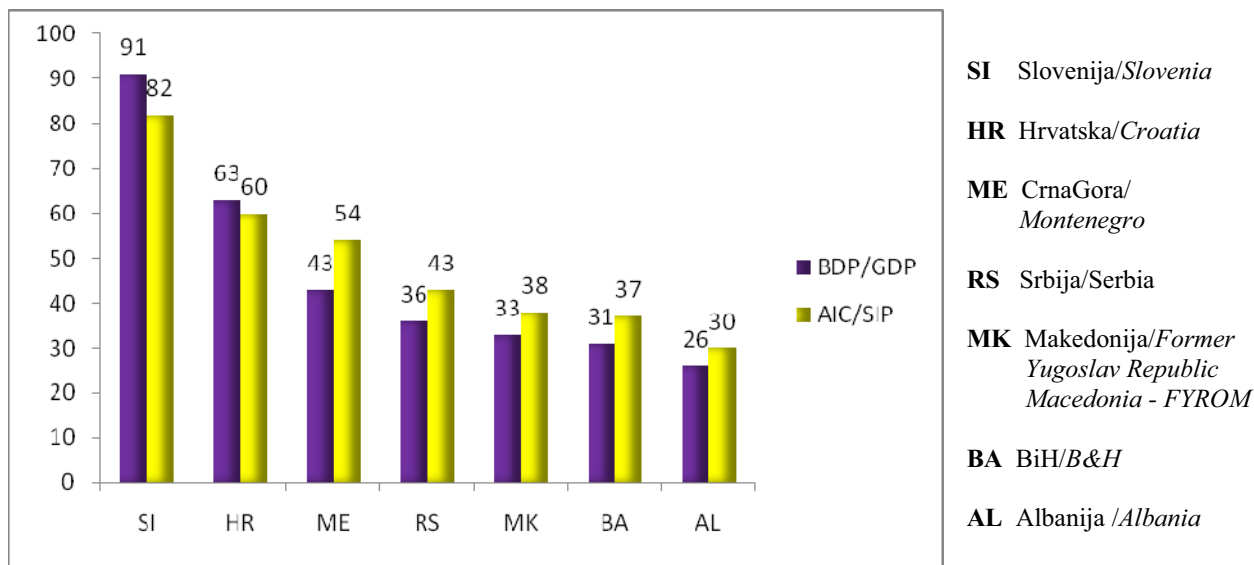
The results of the European comparison of prices and GDPs showed that B&H's GDP per inhabitant in PPS for 2008 amounted to 31% of the EU27 average while the consumption per inhabitant in PPS for the same year amounted to the 37% of the EU 27 average.

In the 2006-2008 period B&H's GDP per inhabitant in PPS increased from 27% to 31% of the EU 27 average.

The general price level in B&H in 2008 was 47% of the average price level in EU 27. In the 2006-2008 period the general price level in B&H increased from 45% to 47% of the EU 27 average.

Grafikon 1. BDP i Stvarna Individualna Potrošnja (SIP), po stanovniku, u (SKM), 2008, indeksi obima (EU 27 = 100)

Chart1. GDP and Actual Individual Consumption (AIC) per inhabitant in PPS, 2008, volume indices (EU 27 = 100)

Ovo statističko priopćenje daje prikaz najznačajnijih rezultata poređenja cijena i BDP-a u Europi (Europski program poređenja – ECP), obuhvatajući 2006, 2007 i 2008 godinu.

Europski program poređenja je međunarodni statistički program koji uključuje Eurostat, Statističke urede zemalja učesnica, kao i OECD i njegove ne-Europske zemlje članice. ECP ima za cilj da sačini poređenja obima godišnjih nacionalnih računa, odnosno BDP-a i njegovih komponenti. Poređenje obima podrazumijeva da je za svaku zemlju raspoloživ indikator razine cijena. Ovaj indikator se naziva Paritet kupovne moći.

This statistical release shows the most important results of the comparison of prices and GDPs in Europe (European Comparison Programme – ECP), covering the years 2006, 2007 and 2008.

The European Comparison Programme (ECP) is an international statistical programme involving Eurostat and the Statistical Offices of the participating countries, as well as OECD and its non-European member states. The ECP is aimed at making annual volume comparison of National accounts, respectively GDP and its main components. Volume comparisons imply that for each country, a price level indicator is required. This indicator is referred to as Purchasing Power Parity.

Paritet Kupovne Moći i srodni ekonomski pokazatelji

Pariteti Kupovne Moći (PKM) su stope za konverziju valuta koje se primjenjuju da bi se izvršila konverzija ekonomskih indikatora izraženih u nacionalnoj valuti u vještačku zajedničku valutu zvanu Standard kupovne moći (SKM), koja izjednačava kupovnu moć različitih nacionalnih valuta i omogućava smisleno poređenje obima među zemljama. Na primjer, ako se BDP ili SIP po stanovniku izražen u nacionalnoj valuti svake zemlje koja učestvuje u poređenju, podijeli sa njenim PKM, rezultirajuće brojke neutralizirat će uticaj različitih razina cijena i na taj način pokazati realni obim BDP-a ili SIP-a na zajedničkoj razini cijena. Kako je PKM čisto tehnička valuta, ove brojke imaju samo smisla u poređenju između zemalja. Na primjer, ako se BDP ili SIP po stanovniku izražena u nacionalnoj valuti svake zemlje učesnice u poređenju, podijeli sa njenim PKM, rezultirajuće vrijednosti neutraliziraju uticaj razlika u razinama cijena i tako pokazuju realnu veličinu BDP-a ili SIP na zajedničkoj razini cijena. Ako se podijeli sa nominalnim tečajem za datu godinu, PKM daje procjenu razine cijena za datu zemlju u odnosu na, na primjer EU 27 = 100.

Purchasing Power Parities and related economic indicators

Purchasing Power Parities (PPPs) are currency conversion rates that are applied in order to convert economic indicators from national currency to an artificial common currency, called the Purchasing Power Standard (PPS), which equalizes the purchasing power of different national currencies and enables meaningful volume comparisons between countries. For example, if the GDP or AIC per inhabitant expressed in the national currency of each country participating in the comparison is divided by its PPP, the resulting figures neutralise the effect of differences in price levels and thus indicate the real volume of GDP or AIC at a common price level. When divided by the nominal exchange rate of a given year, the PPP provides an estimate of the comparative price level of a given country relative, for instance, the EU 27 = 100.

U ovu analizu su pored 27 zemalja članica EU uključene i tri zemlje kandidata za članstvo (Hrvatska, Makedonija - bivša jugoslovenska republika i Turska), tri članice EFTA (Island, Norveška i Švicarska) i četiri zemlje Zapadnog Balkana (Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora i Srbija).

The countries included in this analysis are, in addition to the 27 EU Member States, the three EU Candidate Countries (Croatia, the Former Yugoslav Republic of Macedonia and Turkey), three EFTA Member States (Iceland, Norway and Switzerland) and four Western Balkan countries (Albania, Bosnia and Herzegovina, Montenegro and Serbia).

Relativni obimi BDP-a po stanovniku

Indeksi volumena BDP-a po stanovniku za zemlje učesnice su prikazani u **Tabeli 1.**, kolona 2, 3 i 4. Apsolutne vrijednosti po zemljama su date u kolonama 5, 6 i 7. Komentar se odnosi na 2008.

Luksemburg je ostvario najveći BDP po stanovniku u SKM među svim uključenim zemljama, koji je dva i po puta iznad prosjeka EU 27 i šest puta iznad Bugarske.

Pored Luksemburga, dvije zemlje članice su znatno iznad ostalih. To su **Irska i Nizozemska**. Međutim, treba napomenuti da, dok su ove dvije zemlje u 2008 iste, Irska je bila na znatno višem nivou u 2006 i 2007. Pad Irske relativne pozicije je prvenstveno posljedica pada njenog BDP-a.

Austrija, Danska, Švedska, Finska, Velika Britanija, Njemačka i Belgija se nalaze u okviru uskog raspona.

Francuska je ispred **Španije i Italije** dok su ove druge dvije zemlje neznatno iznad prosjeka EU 27.

Cipar, Grčka, Slovenija, Češka, Malta i Portugal su bile između 5% i 25% ispod prosjeka EU 27.

Slovačka, Estonija, Mađarska, Litvanija, Latvija i Poljska bile su između 30% i 44% ispod, dok su **Rumunija i Bugarska** bile između 53% i 59% ispod prosjeka EU 27.

Zemlje kandidati (Hrvatska, Makedonija- bivša jugoslovenska republika i Turska su znatno ispod prosjeka sadašnjih zemalja članica EU. Ovo je posebno očito za bivšu jugoslovensku republiku Makedoniju, koja je znatno ispod Bugarske i mnogo je bliža grupi zemalja koje se ovdje nazivaju „Zemlje Zapadnog Balkana“.

BDP po stanovniku Turske iznosi 46% prosjeka EU 27, a Hrvatske 63.

Zemlje Zapadnog Balkana bile su između 57% i 74% ispod prosjeka EU 27

Bosna i Hercegovina se nalazi na pretposljednem mjestu sa BDP-om po stanovniku u SKM koji iznosi samo 31% prosjeka EU 27.

Relative volumes of GDP per inhabitant

The volume indices of GDP per inhabitant for participating countries are shown in the **Table 1**, column 2, 3 and 4. The absolute values for countries are shown in the column 5, 6 and 7. The comment is related to the 2008.

Luxembourg shows the highest GDP per inhabitant of all countries included, more than two and a half times above the EU 27 average, and more than six times higher than Bulgaria.

In addition to **Luxembourg**, two Member States are considerably above the others. These are **Ireland and the Netherlands**. However, it is worth noting that while these two countries in 2008 come out practical the same, Ireland used to be at a much higher level in 2006 and 2007. The decline in Ireland's relative position is primarily due to the decline of its GDP **Austria, Denmark, Sweden, Finland; the United Kingdom, Germany and Belgium** all come out within a narrow range.

France is ahead of **Spain and Italy** while the other two countries are slightly above the EU 27 average.

Cyprus, Greece, Slovenia, the Czech Republic, Malta and Portugal were between 5% and 25% lower than EU 27 average.

Slovakia, Estonia, Hungary, Lithuania, Latvia and Poland were between 30% and 44% below, while **Romania and Bulgaria** between 53% and 59% below EU 27 average.

The Candidate Countries (Croatia, the Former Yugoslav Republic of Macedonia and Turkey) are all well below the average of the current EU Member States. This is particularly so in the case of the former Yugoslav Republic of Macedonia, which comes out significantly below Bulgaria, and is more in line with the group of countries referred to here as the „Western Balkan Countries“. GDP per inhabitant of Turkey stands at 46% of the EU 27 average, and Croatia's at 63.

The Western Balkan countries were between 57% and 74% below the EU 27 average.

Bosnia and Herzegovina were the next to the last one on the list with GDP per inhabitant in PPS which is only 31% of the EU 27 average.

Tabela 1: BDP po stanovniku u SKM, indeksi obima EU 27 = 100 i apsolutne vrijednosti po zemljama, 2006 - 2008
 Table 1: GDP per inhabitant in PPS, volume indices EU 27 = 100 and absolute value by countries 2006-2008

Zemlja / Country	Indeksi obima (EU 27 = 100) Volume indices (EU 27 = 100)			Standard kupovne moći (SKM) Purchasing Power Standard(PPS)		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
<u>Zemlje članice EU/ EU Member States:</u>						
Luksemburg / Luxembourg	272	275	276	64 300	68 500	69 200
Irska / Ireland	145	148	135	34 400	36 900	33 900
Nizozemska / Netherlands	131	132	134	31 000	32 900	33 600
Austrija / Austria	124	123	123	29 400	30 600	30 900
Danska / Denmark	124	121	120	29 400	30 200	30 100
Švedska / Sweden	121	123	120	28 600	30 600	30 100
Finska / Finland	115	118	117	27 200	29 400	29 400
Velika Britanija / United Kingdom	120	117	116	28 400	29 100	29 100
Njemačka / Germany	116	116	116	27 500	28 800	29 000
Belgija / Belgium	118	116	115	27 800	28 800	28 900
Francuska / France	109	108	108	25 700	27 000	27 100
Španija / Spain	105	105	103	24 700	26 200	25 700
Italija / Italy	104	103	102	24 600	25 800	25 600
Cipar / Cyprus	91	94	96	21 400	23 300	24 000
Grčka / Greece	93	93	94	22 000	23 100	23 600
Slovenija / Slovenia	88	89	91	20 700	22 100	22 800
Češka republika / Czech Republic	77	80	80	18 200	19 900	20 100
Malta / Malta	77	76	76	18 200	19 000	19 100
Portugal / Portugal	76	76	76	18 100	18 800	19 000
Slovačka / Slovakia	63	68	72	15 000	16 900	18 100
Estonija / Estonia	65	69	67	15 400	17 100	16 900
Mađarska / Hungary	63	63	64	15 000	15 600	16 100
Litvanija / Lithuania	55	59	62	13 100	14 800	15 500
Latvia / Latvia	52	56	57	12 200	13 900	14 400
Poljska / Poland	52	54	56	12 300	13 600	14 100
Rumunija / Romania	38	42	47	9 100	10 400	11 800
Bugarska / Bulgaria	36	38	41	8 600	9 400	10 400
<u>Zemlje kandidati / Candidate Countries:</u>						
Hrvatska / Croatia	57	60	63	13 500	15 000	15 700
Turska / Turkey	44	45	46	10 500	11 100	11 400
Makedonija / FYROM	29	31	33	6 900	7 700	8 200
<u>Zemlje EFTA / EFTA Member States:</u>						
Norveška / Norway	184	179	191	43 400	44 600	47 900
Švicarska / Switzerland	136	141	141	32 200	35 100	35 300
Island / Iceland	123	121	121	29 200	30 200	30 300
<u>Zemlje Zapadnog Balkana / Western Balkan Countries:</u>						
Crna Gora / Montenegro	36	40	43	8 400	10 000	10 700
Srbija / Serbia	33	34	36	7 800	8 500	9 100
Bosna i Hercegovina / B&H	27	29	31	6 400	7 200	7 900
Albanija / Albania	23	23	26	5 500	5 800	6 400

Relativni obimi potrošnje po stanovniku

Indeksi volumena SIP-a po stanovniku za zemlje učesnice su prikazani u **Tabeli 2.**, kolona 2, 3 i 4.

Apsolutne vrijednosti po zemljama su date u kolonama 5, 6 i 7. Komentar se odnosi na 2008.

Stvarna individualna potrošnja (SIP) se sastoji od izdataka na robe i usluge koje je kućanstvo potrošilo ili platilo, kao i od usluga koje su osigurale neprofitne institucije i vlada za potrebe individualne potrošnje. Najvažnije su usluge obrazovanja i zdravstvene usluge. Razlog zašto se SIP preferira u odnosu na uži koncept potrošnje kućanstava u međunarodnom poređenju je taj što se iznos individualnih usluga osiguranih od strane vlada razlikuje među zemljama. Na primjer, ako se zdravstvene usluge u jednoj zemlji plaća vlada, a u drugoj kućanstvo, u međunarodnom poređenju ne bi se poredili isti izdaci za potrošnju kućanstava.

Općenito posmatrano relativni obimi BDP-a i SIP po stanovniku se u visokoj korelaciji, jer SIP čini najveći dio BDP-a.

Međutim, upečatljiva odlika je da su zemlje mnogo homogenije u pogledu SIP po stanovniku nego u pogledu BDP-a po stanovniku. Za ilustraciju ovoga treba napomenuti da dvanaest zemalja čine grupu sa rasponom od 98% do 113% EU 27 prosjeka. Za BDP po stanovniku, indeks obima za iste zemlje se kreće od 94% do 135%.

U 2008, Luksemburg, Velika Britanija i Nizozemska imaju najveću razinu SIP po stanovniku među zemljama članicama EU. Sa druge strane, SIP po stanovniku bila je u Bugarskoj i Rumuniji 50% ispod EU prosjeka.

SIP po stanovniku u SKM za **Zemlje kandidate** se kreće u rasponu od 38% do 63% prosjeka EU 27.

Zemlje Zapadnog Balkana bile su između 55% i 70% ispod prosjeka EU 27

Bosna i Hercegovina se nalazi na pretposljednem mjestu sa SIP-om po stanovniku u SKM koji iznosi samo 37% prosjeka EU 27.

Usporedni pregled indeksa volumena BDP-a i SIP po stanovniku u SKM je dat u **Tabeli 3.**

Relative volumes of consumption per inhabitant

*The volume indices of AIC per inhabitant for participating counties are shown in the **Table 2**, column 2, 3 and 4. The absolute values for countries are shown in the column 5, 6 and 7. The comment is related to the 2008.*

Actual individual consumption (AIC) consists of expenditure on goods and services consumed and paid for by households, as well as on services provided by non-profit institutions and by government for the purpose of individual consumption, most importantly education and health services. The reason why AIC is preferred over the narrower concept of household consumption in international comparison, is that the amount of individual services provided by government varies across countries. For example, if health services are paid for by the government in one country and by households in another, an international comparison of household consumption expenditure would not compare like with like.

The relative volumes of GDP and AIC per inhabitant are generally highly correlated, because AIC makes up the major part of GDP.

However, it is a striking feature that countries usually appear more homogenous in terms of AIC per inhabitant than in terms of GDP per inhabitant. To illustrate this, it should be noted that twelve countries are clustered in range between 98% and 113% of the EU 27 average.

In 2008, Luxembourg, the United Kingdom and the Netherlands had the highest level of AIC per inhabitant among the EU Member States. On the other hand, AIC per inhabitant was less than 50% of the EU average in Bulgaria and Romania.

*AIC per inhabitant in PPS for **Candidate Countries** was between 38% and 63% of the EU 27 average.*

*The **Western Balkan countries** were between 55% and 70% below the EU 27 average.*

***Bosnia and Herzegovina** were the next to the last one on the list with AIC per inhabitant in PPS which is only 37% of the EU 27 average.*

*Comparative overview of GDP and AIC per inhabitant in PPs, volume indices is given in **Table 3.***

Tabela 2: Stvarna individualna potrošnja po stanovniku u SKM, indeksi obima (EU 27 = 100) i apsolutne vrijednosti po zemljama, 2006-2008

Table 2: Actual individual consumption per inhabitant in PPS, volume indices (EU 27 = 100) and absolute values by countries, 2006-2008

Zemlja / Country	Indeksi obima (EU 27 = 100) Volume indices (EU 27 = 100)			Standard kupovne moći (SKM) Purchasing Power Standard(PPS)		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
1	2	3	4	5	6	7
Zemlje članice EU/ EU Member States:						
Luksemburg / Luxembourg	153	147	148	25 400	25 500	26 100
Irska / Ireland	110	112	109	18 300	19 500	19 100
Nizozemska / Netherlands	117	119	119	19 600	20 600	20 800
Austrija / Austria	116	113	112	19 300	19 600	19 700
Danska / Denmark	112	113	112	18 600	19 600	19 700
Švedska / Sweden	111	113	111	18 600	19 600	19 500
Finska / Finland	103	106	107	17 100	18 500	18 700
Velika Britanija / United Kingdom	133	131	129	22 200	22 700	22 700
Njemačka / Germany	115	113	113	19 100	19 600	19 800
Belgija / Belgium	107	105	106	17 900	18 200	18 600
Francuska / France	113	113	113	18 700	19 600	19 800
Španija / Spain	100	100	98	16 700	17 300	17 200
Italija / Italy	101	101	100	16 900	17 600	17 500
Cipar / Cyprus	91	98	105	15 200	16 900	18 400
Grčka / Greece	102	102	103	17 000	17 700	18 100
Slovenija / Slovenia	78	80	82	13 100	13 900	14 400
Češka republika / Czech Republic	69	71	71	11 400	12 300	12 500
Malta / Malta	78	76	78	13 000	13 200	13 700
Portugal / Portugal	82	80	82	13 600	14 000	14 300
Slovačka / Slovakia	60	65	68	10 000	11 300	12 000
Estonija / Estonia	61	65	63	10 200	11 200	11 100
Mađarska / Hungary	63	61	62	10 500	10 600	10 900
Litvanija / Lithuania	61	66	69	10 200	11 500	12 200
Latvia / Latvia	56	61	61	9 300	10 500	10 700
Poljska / Poland	55	59	62	9 200	10 200	10 800
Rumunija / Romania	42	45	49	7 000	7 800	8 600
Bugarska / Bulgaria	39	41	44	6 500	7 100	7 700
Zemlje kandidati / Candidate Countries:						
Hrvatska / Croatia	55	58	60	9 200	10 000	10 500
Turska / Turkey	46	46	47	7 700	8 000	8 300
Makedonija / FYROM	34	36	38	5 600	6 200	6 700
Zemlje EFTA / EFTA Member States:						
Norveška / Norway	128	131	131	21 200	22 800	23 000
Švicarska / Switzerland	117	120	120	19 500	20 800	21 000
Island / Iceland	131	133	121	21 900	23 000	21 200
Zemlje Zapadnog Balkana / Western Balkan Countries:						
Crna Gora / Montenegro	38	50	54	6 300	8 700	9 500
Srbija / Serbia	39	40	43	6 400	7 000	7 600
Bosna i Hercegovina / B&H	34	36	37	5 700	6 200	6 600
Albanija / Albania	26	28	30	4 400	4 800	5 300

Tabela 3: BDP i SIP po stanovniku u SKM, indeksi obima EU 27 = 100 po zemljama, 2006 – 2008, uporedni pregled
 Table 3: GDP and SKM per inhabitant in PPS, volume indices EU 27 = 100 by countries 2006-2008, comparative overview

Zemlja / Country	Bruto domaći proizvod Gross domestic product			Standard kupovne moći (SKM) Purchasing Power Standard(PPS)		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
Zemlje članice EU/ EU Member States:						
Luksemburg / Luxembourg	272	275	276	153	147	148
Irska / Ireland	145	148	135	110	112	109
Nizozemska / Netherlands	131	132	134	117	119	119
Austrija / Austria	124	123	123	116	113	112
Danska / Denmark	124	121	120	112	113	112
Švedska / Sweden	121	123	120	111	113	111
Finska / Finland	115	118	117	103	106	107
Velika Britanija / United Kingdom	120	117	116	133	131	129
Njemačka / Germany	116	116	116	115	113	113
Belgija / Belgium	118	116	115	107	105	106
Francuska / France	109	108	108	113	113	113
Španija / Spain	105	105	103	100	100	98
Italija / Italy	104	103	102	101	101	100
Cipar / Cyprus	91	94	96	91	98	105
Grčka / Greece	93	93	94	102	102	103
Slovenija / Slovenia	88	89	91	78	80	82
Češka republika / Czech Republic	77	80	80	69	71	71
Malta / Malta	77	76	76	78	76	78
Portugal / Portugal	76	76	76	82	80	82
Slovačka / Slovakia	63	68	72	60	65	68
Estonija / Estonia	65	69	67	61	65	63
Mađarska / Hungary	63	63	64	63	61	62
Litvanija / Lithuania	55	59	62	61	66	69
Latvia / Latvia	52	56	57	56	61	61
Poljska / Poland	52	54	56	55	59	62
Rumunija / Romania	38	42	47	42	45	49
Bugarska / Bulgaria	36	38	41	39	41	44
Zemlje kandidati / Candidate Countries:						
Hrvatska / Croatia	57	60	63	55	58	60
Turska / Turkey	44	45	46	46	46	47
Makedonija / FYROM	29	31	33	34	36	38
Zemlje EFTA / EFTA Member States:						
Norveška / Norway	184	179	191	128	131	131
Švicarska / Switzerland	136	141	141	117	120	120
Island / Iceland	123	121	121	131	133	121
Zemlje Zapadnog Balkana / Western Balkan Countries:						
Crna Gora / Montenegro	36	40	43	38	50	54
Srbija / Serbia	33	34	36	39	40	43
Bosna i Hercegovina / B&H	27	29	31	34	36	37
Albanija / Albania	23	23	26	26	28	30

Uporedni nivoi cijena u Europi

Tabela 4 daje prikaz uporednih razina cijena za BDP i SIP.

Napomene će se ograničiti na uporedne razine cijena SIP, jer je ovaj koncept bliži konceptu razine cijena sa kojim je upoznata većina ljudi.

Uporedne razine cijena, kako su prikazane u ovoj publikaciji, predstavljaju odnos pariteta kupovne moći i tečajne liste.

Oni pružaju mjeru za razlike u razinama cijena između zemalja ukazujući na broj jedinica zajedničke valute koja je potrebna da se kupi ista količina grupe proizvoda ili ukupne količine u svakoj zemlji.

Indeksi nivoa cijena pokazuju poređenje razina cijena zemalja u odnosu na prosjek Europske unije: ako je indeks razine cijena viši od 100, zemlja se smatra relativno skupljom u poređenju sa EU prosjekom i obrnuto.

Prosjek EU se računa kao ponderisani prosjek nacionalnih indeksa cijena, ponderisanih sa izdacima korigovanim za razlike u razinama cijena.

U 2008, Danska je daleko najskuplja zemlja članica EU, zajedno sa Norveškom. Druge zemlje sa razinom cijena koja je 20% viša od prosjeka EU 27 uključuju Švicarsku, Irska, Luksemburg i Finska, kao i Island i Švedska.

Belgija i Francuska imaju razinu cijena između 10% i 20% iznad prosjeka, dok su Austrija, Italija, Nizozemska, Njemačka, Velika Britanija, Španija, Grčka i Cipar u rasponu od +/- 10% od prosjeka.

Nižu razinu cijena, između 10% i 30% ispod prosjeka EU 27 imaju Portugal, Slovenija, Malta, Estonija i Hrvatska. Veliku grupu zemalja sa razinom cijena između 30% i 50% ispod prosjeka čine Češka, Latvija, Slovačka, Poljska, Mađarska, Turska, Litvanija, Rumunija, Srbija, Crna Gora i Bosna i Hercegovina.

Najjeftinije zemlje u Europi su Makedonija, Bugarska i Albanija, sa razinom cijena koja je niža od polovice prosjeka EU 27.

Tečajne liste su presudne u određivanju razine poređenja, a promjene u tečajnim listama igraju glavnu ulogu u razvoju ovog indikatora tokom vremena.

Comparative price levels in Europe

Table 4 shows the comparative price levels for GDP and AIC.

The remarks will be restrict to the comparative price levels of AIC, since this is closer to the concept of price levels that most people are familiar with.

Comparative price levels as presented in this publication are ratios of PPPs to exchange rates. They provide a measure of the differences in price levels between countries by indicating for a given product group the number of units of common currency needed to buy the same volume of product group or aggregate in each country.

Price level indices (PLI) provide a comparison of the countries' price level with respect to the European Union average: if the price level index is higher than 100, the country concerned is relatively expensive compared to the EU average and vice versa.

The EU average is calculated as the weighted average of the national PLIs, weighted with the expenditures corrected for price level differences.

In 2008, Denmark is by far the most expensive EU Member State, and the most expensive country in Europe, along with Norway. Other countries with price levels more than 20% higher than the EU 27 average include Switzerland, Ireland, Luxembourg and Finland, as well as Iceland and Sweden. Belgium and France have price levels between 10% and 20% above the average, while Austria, Italy, the Netherlands, Germany, the United Kingdom, Spain, Greece and Cyprus all come out within plus or minus 10% of the average.

Lower comparative price levels, 10% to 30% below the EU 27 average have Portugal, Slovenia, Malta, Estonia and Croatia. A large group of countries have price levels between 30% and 50% below the average, these are the Czech Republic, Latvia, Slovakia, Poland, Hungary, Turkey, Lithuania, Romania, Serbia, Montenegro and Bosnia and Herzegovina. The cheapest countries in Europe are FYROM, Bulgaria and Albania, with price levels of less than half of the EU 27 average.

The exchange rates are crucial in determining comparative levels, and exchange rate movements consequently play a major role in the development of this indicator over time.

Tabela 4: Usporedni indeksi nivoa cijena za BDP i SIP, 2006 – 2008, EU 27 = 100
 Table 4: Comparative price level indices on GDP and AIC, 2006 - 2008, EU 27 = 100

Zemlja / Country	Bruto domaći proizvod Gross domestic product			Stvarna individualna potrošnja Actual individual consumption		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
1	2	3	4	5	6	7
<u>Zemlje članice EU / EU Member States:</u>						
Danska / Denmark	137	138	141	143	142	146
Irska / Ireland	121	118	121	127	128	131
Luksemburg / Luxembourg	112	114	116	120	124	129
Finska / Finland	117	116	118	122	119	123
Švedska / Sweden	120	118	118	123	121	120
Belgija / Belgium	108	109	112	110	112	115
Francuska / France	111	110	112	110	109	111
Austrija / Austria	105	107	109	104	106	109
Italija / Italy	102	101	103	106	104	107
Nizozemska / Netherlands	107	105	108	105	103	106
Njemačka / Germany	103	102	105	102	101	103
Velika Britanija / United Kingdom	113	115	102	112	114	101
Španija / Spain	90	90	93	91	92	95
Grčka / Greece	86	88	90	88	90	94
Cipar / Cyprus	89	87	90	91	89	92
Portugal / Portugal	81	82	82	84	85	86
Slovenija / Slovenia	75	78	81	76	78	81
Malta / Malta	69	70	72	70	71	74
Estonija / Estonia	64	68	71	62	67	72
Češka republika / Czech Republic	61	62	70	57	58	68
Latvia / Latvia	57	67	71	55	62	68
Slovačka / Slovakia	55	60	66	53	58	64
Poljska / Poland	58	60	67	57	57	63
Mađarska / Hungary	60	64	65	57	62	63
Litvanija / Lithuania	54	57	62	52	55	59
Rumunija / Romania	50	56	54	51	56	54
Bugarska / Bulgaria	38	40	43	39	41	44
<u>Zemlje kandidati / Candidate Countries:</u>						
Hrvatska / Croatia	65	64	69	68	67	71
Turska / Turkey	58	60	61	60	65	64
Makedonija / FYROM	37	37	39	39	38	41
<u>Zemlje EFTA / EFTA Member States:</u>						
Norveška / Norway	133	135	135	145	143	146
Švicarska / Switzerland	129	120	126	138	127	134
Island / Iceland	150	158	120	149	154	120
<u>Zemlje Zapadnog Balkana / Western Balkan Countries:</u>						
Srbija / Serbia	41	47	50	43	49	52
Crna Gora / Montenegro	41	43	46	48	48	52
Bosna i Hercegovina / B&H	45	46	47	47	48	51
Albanija / Albania	42	43	43	42	43	45

Tabela 5: Koeficijenti varijacije Indeksa nivoa cijena

Table 5: Coefficients of variation of Price levels indices

Koeficijenti varijacije Indeksa nivoa cijena / Coefficients of variation of PLI						
Euro zona (16 zemalja) / Euro area (16 countries)	0.189	0.175	0.166	0.199	0.191	0.182
Europska Unija (27 zemalja) / Europska Unija (27 countries)	0.308	0.283	0.265	0.326	0.305	0.286
Svih 37 zemalja / All 37 countries	0.388	0.368	0.335	0.397	0.377	0.346

Tabela 5 daje prikaz koeficijenata varijacije razina cijena za tri grupe zemalja: Euro area (EA16), Zemlje članice Europske unije EU 27 i cijela grupa od 37 zemalja. Vremenska serija ovih koeficijenata može se protumačiti kao pokazatelj konvergencije.

Dok je razina disperzije cijena mnogo više izražen u EU u cjelini, kao i u 37 zemalja grupe, nego u euro zoni, razine cijena u Evropi se doista međusobno približavaju. Međutim, čini se da je to njihovo približavanje manje izraženo u euro zoni nego u dvije druge grupe zemalja.

The Table 5 shows the coefficients of variation of the comparative price levels for three groups of countries: The euro area (EA16), the 27 EU Member States, and the entire group of 37 countries. A time series of these coefficients can be interpreted as a price level convergence indicator.

While price level dispersion is much more pronounced in the EU as a whole, and in the 37 country group, than in the euro area, price level in Europe are indeed converging. However, this appears to be less so in the euro area than in the two other country groups.

Pripremila: Dijana Mlikota
Izvori podataka: Eurostat

Prepared by : Dijana Mlikota
Data sources: Eurosta

Izdaje i štampa/tiska: Agencija za statistiku BiH, Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published and printed by Agency for Statistics of BiH, Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon: +387 33 22 06 26,
Fax: +387 33 22 06 22,
E-mail: bhas@bhas.ba
Phone: +387 33 22 06 26
Fax: +387 33 22 06 22
E-mail: bhas@bhas.ba

Saopštenje /priopćenje sastavila: Dijana Mlikota
Prepared by :Dijana Mlikota

Odgovora: Zdenko Milinović, ravnatelj/direktor
Authorized: Zdenko Milinović, director

Tiraž: 100
Circulation: 100

Periodika izlaženja: godišnja
Periodicity: annually

Podaci iz ovog saopštenja/priopćenja objavljuju se i na internetu
Data of First Release are also published on the internet.

Internetska stranica: www.bhas.ba
Web site: www.bhas.ba